

DR. HÁMORI ANTAL PHD, LIC. IUR. CAN

EGYETEMI DOCENS

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM

A Ket., a családok védelme és a hatóság gyakorlata

Jelen írásban – konkrét hatósági eljárás (ügy) kapcsán – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) és a családok védelme összefüggésében – a megelőzés érdekében – jogsértő hatósági gyakorlattal foglalkozom.

1. A Ket. preambulumban szerepel az ügyfelekre háruló eljárási terhek jelentős csökkentése, az ügyek gyors és egyszerű intézése, az ügyfelek jogainak a demokratikus jogállamtól elvárható módon és mértékben történő érvényre juttatása; eljárási alapelvei körében pedig a következőkről is olvashatunk: a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani a jogszabályok rendelkezéseit, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni, e törvény alkalmazása során az eljárásban érintett kiskorú érdekeinek fokozott figyelembevételével jár el, az érintett ügyre vonatkozó tényeket veszi figyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékeli, döntését valósághű tényállásra alapozza, a tényállás tisztázása során minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe kell vennie, a Ket. keretei között felülvizsgálhatja döntését, hivatalból intézkedhet a döntésének visszavonásáról is, az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez való jog, a közigazgatási hatóság a nem jogszabályszerű eljárással okozott kárt a polgári jog szabályai szerint megtéríti, nem jogszabályszerű eljárása következtében személyiségi jogában megsértett jogalany számára sérelemdíjat fizet, a törvényben meghatározott korlátozásokkal az ügyfeleknek és képviselőiknek, valamint más érdekeltnek biztosítja az iratbetekintési jogot, a költségtakarékosság és a hatékonyság érdekében úgy szervezi meg a tevékenységét, hogy az az ügyfélnek és a hatóságnak a legkevesebb költséget okozza, és az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen, az ügyfél jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell, a rosszhiszeműség bizonyítása a hatóságot terheli [ld. 1. § (1)-(2a) bekezdés, 2. § (3) bekezdés, 3. § (2) bekezdés b)-d) pont, 4. § (1)-(3) bekezdés, 5. § (4) bekezdés, 6. § (2) bekezdés, 7. §].¹

¹ A Ket. általános indokolásának V. részében foglaltak szerint: „A törvény alapvető célja, hogy az ügyfelek érdekeit szolgálja: az ő eljárási terheit csökkentse, jogaik érvényesülését segítse elő, számukra tegye egyszerűbbé, gyorsabbá és átláthatóbbá a közigazgatási eljárást, akár annak árán is, hogy néhány ponton bizonyos – nem túl terhes – többletfeladatokat hárít a közigazgatási szervekre.” Vonatkozó irodalomként ld. pl. VARGA ZS. ANDRÁS: Az alkotmányosság követelménye és az eljárás alapelvei, In BOROS ANITA –

A családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény (Csvt.) azt is tartalmazza, hogy az állam elősegíti és támogatja a családbarát szemlélet kialakulását és fenntartását a társadalmi és a gazdasági élet valamennyi területén; gondoskodik a családi élettel összefüggő hatósági eljárások egyszerűsítéséről, valamint törekszik arra, hogy a családok az őket megillető támogatásokat, szolgáltatásokat a lehető legkisebb ügyintézési teher mellett vehessék igénybe [ld. 6. § (1)-(2) bekezdés].

2. Budapest Főváros Kormányhivatala Egészségbiztosítási Főosztály (Pénzbeli Ellátási Osztály 1.) az ügyfél² 2016. augusztus 31. napjától szóló csecsemőgondozási díj iránti, 2016. szeptember 27-én érkezett kérelmét a 2016. október 6-án kelt, 2016. október 12-én kézbesített, BP/0203/28097-1/2016 ügyiratszámú határozatával elutasította. Az ezen elsőfokú határozat indokolásában a hatóság megállapítja: „Tekintettel arra, hogy Ön 2013. február 1. napjától, mint nem főállású kisadózó teljesíti fizetési kötelezettségét, nem minősül biztosítottnak, ezért a csecsemőgondozási díj ellátásra való jogosultság feltételének nem felel meg, így Hivatalunk a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.”

2.1. Az ügyfél az elsőfokú határozat ellen, kérve a csecsemőgondozási díj 2016. augusztus 31. napjától történő megítélését, meghatalmazotti képviselője³ útján 2016. október 15-én fellebbezést érkezett az elsőfokú hatóságnál. A fellebbezés indokolása tartalmazza:

„Nem felel meg a valóságnak, hogy 2013. február 1. napjától mint nem főállású kisadózó teljesítem fizetési kötelezettségemet, mert 2013. február 1. napjától mint főállású kisadózó teljesítem fizetési kötelezettségemet.

GERENCSE BALÁZS SZABOLCS – GYURITA E. RITA – LAPSÁNSZKY ANDRÁS – PATYI ANDRÁS – VARGA ZS. ANDRÁS: *Hatósági eljárásjog a közigazgatásban*, Szerk.: PATYI ANDRÁS, Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2012. (654; ISBN 978-963-9950-87-0; 105-140.) 107-110., 116-123., 128-129.

² Ld. Ket. 15. § (1) bekezdés: „(1) Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.”

³ Ld. Ket. 40. § (1) bekezdés: „(1) Ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. Az ellenérdekű ügyfelek képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy.”

Annak bizonyítására, hogy 2013. február 1. napjától mint főállású kisadózó teljesítem fizetési kötelezettségemet, mellékelten megküldöm:

1) a Budapest Főváros Kormányhivatala Egészségbiztosítási Főosztály részére 2016. szeptember 27-én – a Budapest XIII. kerület, Teve utca 1/a-c. szám alatt – érkeztetett csecsemőgondozási díj iránti igénybejelentésem másolatát (összesen hat oldal), amelynek első oldalán (Igény_01), a B. pontban szerepel: »A kérelmező jogviszonya: Főállású kisadózó egyéni vállalkozó«;

2) a 2013. február 1-én kelt 13T101 bejelentő és változás-bejelentő lap másolatát (összesen négy oldal), amelynek második oldalán (13T101-A01), a 9. pontban megjelöltem a »Főfoglalkozásként«: [1]; a 8. pontban szerepel: »Az adóköteles bevétel-szerző tevékenység kezdő időpontja 2013 02 01«; a harmadik oldalon (13T101-B03) látható: »Kisadózó vállalkozások tételes adójával kapcsolatos nyilatkozat Bejelentkezem a kisadózó vállalkozások tételes adója alá, ezzel együtt saját magamat, mint magánszemélyt kisadózóként bejelentem X Főállású kisadózónak minősülök 1«;

3) a 2013. április 2-án kelt 13T1041 bejelentő és változás-bejelentő lap másolatát (összesen kettő oldal), amelynek második oldalán (13. pótlap), az 5. pontban olvasható: »főfoglalkozású egyéni vállalkozó 1341«;

4) a 2016. január 29-én kelt táppénz iránti igénybejelentés másolatát (összesen három oldal), amelynek első oldalán (Igény_01), a 2.1. és a 2.3. alponthoz is látható: »A jelenlegi biztosítási jogviszonyának kezdete: 2013 02 01«, »Az egyéni vállalkozói tevékenység kezdetének időpontja: 2013 02 01«;

5) a havi 50000 Ft (övenezer forint) kata befizetését igazoló feladóvevények másolatát (összesen hat oldal) a 2013. 02. 01.–2014. 11. 30., a 2015. 02. 01.–07. 31. és a 2015. 09. 01.–2016. 01. 31. közötti időszakokra vonatkozóan (2014. december hónapjában, 2015. január és augusztus hónapjában, valamint 2016. január hónapjától táppénz ellátásban részesültem).

A fentiekben előadottakról az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a saját nyilvántartásából is meggyőződhet.

Az e fellebbezéssel támadott határozat nem tartalmazza, hogy Budapest Főváros Kormányhivatalának Egészségbiztosítási Főosztálya mi alapján jutott arra a téves következtetésre (álláspontra), hogy »mint nem főállású kisadózó« teljesítem fizetési kötelezettségemet; a hatóság téves tényállást állapított meg, és az indoklás nem tartalmazza a bizonyítékokat, amelyekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdés ea) alpontját – »A határozatnak – ha jogszabály további követelményt nem állapít meg – tartalmaznia kell [...] e) az indoklásban ea) a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, « – is megsértette.»

Az ügyfél fellebbezésében foglalt *„Hivatkozás: pl. a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 2. § 8., 11. pont, 4. § (1)-(2) bek., 7. § (3) bek., 8. § (1) bek., 9. § (1) bek., 10. § (1) bek., a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 14. § (1) bek., (2) bek. b) pont, Ket. 40. § (1) bek. első mondat, 40/A. § (1)-(2), (5) bek., 50. § (1), (3)-(4) bek., 68. § (1) bek., 69. § (5) bek., 72. § (1) bek. ea) alpont, 98. § (1) bek.,*

99. § (1) bek., 102. § (1)-(2), (5) bek., 103. § (1) bek., 104. § (3) bek., 105. § (1) bek. első mondat (döntés megváltoztatása).⁴

2.2. Az ügyfél meghatalmazotti képviselője a fellebbezés érkeztetése előtt, ugyanazon a napon (2016. október 15-én) – az elsőfokú hatóságnak átadva, az iratokhoz csatolva a teljes körű, a teljes hatósági eljárásra szóló, ügyfél által adott, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, eredeti meghatalmazását⁵ – szeretett volna betekinteni az ügy irataiba, hogy megtudja: a hatóság mi alapján jutott arra a téves következtetésre (álláspontra), hogy az ügyfél *„mint nem főállású kisadózó”* teljesíti fizetési kötelezettségét, a határozatból ugyanis ez valóban nem derül ki, az indoklás nem tartalmazza a megállapított tényállás alapjául elfogadott bizonyítékokat, amellyel a hatóság megsértette a Ket. – fentiekben idézett – 72. § (1) bekezdés ea) alpontját. A hatóság azonban nem biztosította az ügy irataiba való betekintést, hanem az iránti írásbeli kérelem előterjesztésére hívta fel a meghatalmazotti képviselőt (ld. 7-244725/2016 iktatószámú átvételi elismervény).

A meghatalmazotti képviselő 2016. október 19-én e-mailben panasszal élt az illetékes kormány megbízottnál, kérve őt, *„szíveskedjen eljárni annak érdekében, hogy Budapest Főváros Kormányhivatala Egészségbiztosítási Főosztály a mellékelt, 2016. október 15-én érkeztetett (ld. mellékelt átvételi elismervény, iktatószám: 7-244739/2016, ügyintéző: [...], törzslapszám: [...]) fellebbezéssel támadott, BP/0203/28097-1/2016 ügyiratszámú, 2016. október 6-án kelt, 2016. október 12-én kézbesített, mellékelt – a Ket. 72. § (1) bekezdés ea) alpontját is sértő, téves tényállást magában foglaló és bizonyítékot nem tartalmazó – határozat (aláíró: [...] osztályvezető, ügyintéző: [...]) szerinti ügyben haladéktalanul biztosítsa az ügy irataiba való betekintést, mert azt mind a mai napig annak ellenére sem teszi lehetővé, hogy 2016. október 15-én (pénteki ügyfélfogadási időben) 8 óra és 8 óra 30 perc között írásban is kértem (ld. mellékelt kérelem; az ügyfél-elérhetőségnek megadva: [...]; az átvételi elismervény iktatószáma: 7-244725/2016).”*

A meghatalmazotti képviselő e panaszában előadta: *„Sérelmesnek tartom továbbá, hogy amikor a fenti iratbetekintést kérve megkérdeztem, miért nem tudják biztosítani azt az ügyfélfogadási időben, mikor a bíróságon ez megoldott, akkor az ügyintéző (az átvételi elismervény szerint: [...]) azt mondta: menjek a bíróságra.”* és kérte, az iratbetekintés végett a megadott telefonszámon mihamarabb hívják.

Másnap, 2016. október 20-án megszólalt a telefon, 2016. október 21-én érvényesült az iratbetekintési jog, a telefonáló osztályvezető – aki nem a fellebbezéssel támadott határozatot aláíró osztályvezető – fogadta a meghatalmazotti képviselőt.⁶

⁴ A fellebbezés-idézet normál betűs részei a fellebbezésben vastagon szerepelnek.

⁵ Ld. Ket. 40/A. § (1) bekezdés: *„(1) A meghatalmazást írásba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani. Írásbeli meghatalmazás esetében a meghatalmazott köteles eredeti meghatalmazását vagy annak hitelesített másolatát az első kapcsolatfelvétel alkalmával az iratokhoz csatolni.”* [a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaláshoz ld. uo. (2) bekezdés; ld. még uo. (4)-(5) bekezdés: *„(4) A meghatalmazás a teljes hatósági eljárásra vagy egyes eljárási cselekményekre szólhat. (5) A teljes hatósági eljárásra szóló meghatalmazás kiterjed az eljárással kapcsolatos minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a biztosítási intézkedést és a végrehajtási eljárást.”*]

⁶ A hatóság 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozata indoklásának tizedik

Az iratbetekintés során kiderült, hogy a hatóság nyilvántartásában (a „Bejelentett Személyek Jogviszonyadatai elnevezésű adatbázis”-ban⁷) a 2003. május 1-től 2003. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan az ügyfél akkori foglalkoztatója által bejelentett munkaviszony mellett nem szerepel a foglalkoztató (ún. „nem azonosított foglalkoztató”, „nyitott jogviszony” esete: „A kérelem elbírálása során a Bejelentett Személyek Jogviszonyadatai elnevezésű adatbázis alapján megállapítást nyert, hogy Ön egyidejűleg fennálló többes jogviszonnyal rendelkezik. Nyilvántartásunk aktuális adattartalma szerint kisdózó egyéni vállalkozói jogviszonya mellett 2003. május 01. napjától »Nem azonosított foglalkoztatónál« áll biztosítási jogviszonyban.”⁸ „Figyelemmel arra, hogy – Nyilvántartásunk szerint – kisdózó egyéni vállalkozói jogviszonya mellett heti 41 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll, nem tekinthető főállású kisdózónak.”⁹); a meghatalmazotti képviselő írásban nyilatkozott,¹⁰ hogy az ügyfél 2004. január 1. napjától 2013. január 31. napjáig melyik ügyvédi irodánál állt (először ügyvédjelöltként munkajogi, majd ügyvédként tagi) jogviszonyban, és hogy az ügyfél ezen (munkajogi, 2004. január 1. napján létrejött) jogviszony létesítésekor nem rendelkezett egyidejűleg fennálló más biztosítási jogviszonnyal, továbbá a meghatalmazotti képviselő a „nyitott jogviszony” rendezését is kérte. Az iratbetekintés során az osztályvezető maradéktalanul – a Ket. 50. § (1) bekezdésére,¹¹ 72. §

bekezdése szerint: „Az Ön képviselőjében eljáró Dr. [...] Úr 2016. október 15. napján jelezte, hogy iratbetekintési jogával kíván élni, mely alapján a Budapest Főváros Kormányhivatala Egészségbiztosítási Főosztály, Pénzbeli Ellátási Osztály 2. 2016. október 21. napjára biztosított lehetőséget iratbetekintésre, illetve személyes meghallgatásra.” (kiemelés: H. A.). A 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozatot, amelyen Pénzbeli Ellátási Osztály 1. szerepel, a Pénzbeli Ellátási Osztály 2. osztályvezetője írta alá.

⁷ Ld. a hatóság 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozata indokolásának második bekezdése.

⁸ Ld. a hatóság 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozata indokolásának második bekezdése.

⁹ Ld. a hatóság 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozata indokolásának harmadik bekezdése. Ld. még uo. ötödik bekezdés: „Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítást nyert, hogy Ön nem főállású kisdózó, e jogviszonya alapján biztosítottak nem minősül, csecsemőgondozási díj ellátásra nem szerezhet jogosultságot. A pénzbeli ellátásra való jogosultság hiányában, csecsemőgondozási díj iránti kérelme 2016. október 06. napján kelt, BP/0203/28097-1/2016 számú határozatában elutasításra került.”

¹⁰ Ld. Ket. 51. § (1) bekezdés: „(1) Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen. [...]”; vö. uo. 50. § (4) és (6) bekezdés: „A hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás, a szemlérlől készült jegyzőkönyv, a szakértői vélemény, a hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv és a tárgyi bizonyíték.” „(6) A hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.” (kiemelés: H. A.).

¹¹ Ld. Ket. 50. § (1) bekezdés: „(1) A hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le.”; Ket. részletes indokolása, „Az 50. §-hoz”. Vonatkozó irodalomként ld. pl. GYURITA E. RITA: *A tényállás tisztázása és a bizonyítás*, IN BOROS ANITA – GERENCSÉR BALÁZS SZABOLCS – GYURITA E. RITA – LAPSÁNSZKY ANDRÁS – PATYI ANDRÁS – VARGA ZS. ANDRÁS: *Hatósági eljárásjog a közigazgatásban*, Szerk.: PATYI ANDRÁS, Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2012. w 297-341.) 299–306., 310.

(1) bekezdés *ea*) alpontjára és 5. § (4) bekezdésére, 68. § (1) bekezdésére¹² is kiterjedően – elismerte a hatóság jogsértését és sajnálkozását kifejezve elnézést kért (értetlenül állt a történetek előtt; például: 2016. október 15-én az ügyfélszolgálati ügyintéző az iratbetekintés aznap történő biztosítása végett őt is felhívhatta volna telefonon).

2.3. A hatóság a 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozatával, amelyen a Pénzbeli Ellátási Osztály 1. szerepel, és amelyet a Pénzbeli Ellátási Osztály 2. osztályvezetője írt alá, a fellebbezéssel támadott határozatát visszavonta, és ezzel egy időben intézkedett „a 2016. augusztus 31. napjától szóló csecsemőgondozási díj ellátás megállapításáról, a folyósítás időtartamáról és a naptári napi alapról szóló határozat kiadásáról, valamint az ellátás kiutalásáról.” (ld. határozat rendelkező része; az ügyintéző nem a fellebbezéssel támadott határozat szerinti ügyintéző). A BP/0203/28097-2/2016 ügyiratszámú határozat indokolása tartalmazza:

„A meghatalmazott 2016. október 21. napján nyilatkozatot tett arra vonatkozóan, hogy a közhiteles nyilvántartásban szereplő adatok a valóságnak nem felelnek meg. A Bejelentett Személyek Jogviszonyadatai elnevezésű adatbázisban szereplő 2003. május 01. napjától »nem azonosított foglalkoztatónál« biztosítási jogviszonya már nem áll fenn, a 2004. január 01. napjától [...] Ügyvédi Irodánál létesített biztosítási jogviszonya mellett sem rendelkezett egyidejűleg fennálló más biztosítási jogviszonnyal. Továbbá, a meghatalmazott felhívta a figyelmet arra is, hogy a pénzbeli ellátás iránti igény elbírálása alapjául szolgáló dokumentumokon Ön egyértelműen jelölte, hogy mint főállású kisdózó egyéni vállalkozó kívánja igényelni az ellátást, továbbá a »Nyilatkozat csecsemőgondozási és gyermekgondozási díj együttes igényléséhez« elnevezésű nyomtatvány 9. pontjában felelőssége tudatában kijelentette, hogy nem rendelkezik egyidejűleg fennálló többes jogviszonnyal.

A meghatalmazott – az eddig ismertett körülményekből kifolyólag – iratbetekintése során kifogásolta, hogy az ügyben a tényállás nem került teljes körűen tisztázásra, így az első fokú hatóság megalapozatlanul döntött.

A Ket. 50. § (1) bekezdése alapján a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az igényjogosultsággal összefüggésben az első fokon eljáró hatóság a szükséges bizonyítást nem folytatta le, ezt követően az ügyintézési határidő megtartásával nem jogszerűen hozta meg döntését, ténybelileg nem döntött megalapozottan.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. (a továbbiakban: Ebtv.) 74. §-a alapján, ha a kérelem elbírálása, vagy követelés érvényesítése után megállapítást nyer, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy bíróság által el nem bírált határozat jogszabályt

¹² Ld. Ket. 68. § (1) bekezdés: „(1) Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba. [...]”; vö. uo. 69. § (5) bekezdés: „(5) Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy másolatot kérhet. A másolatot és a kivonatot a hatóság kérelemre hitelesíti.”

sért, vagy a kérelmet tévesen utasították el, illetve az ellátás összegét tévesen állapították meg, az ellátást tévesen folyósították, a hatóság a határozat közlésétől számított öt éven belül a határozatot módosítja vagy visszavonja.

A képviselőtében eljáró Dr. [...] Úr által, 2016. október 21. napján tett nyilatkozata és a rendelkezésre álló adatok alapján, az ügy teljes körű tisztázását követően a vonatkozó jogszabályok alapján megállapítható, hogy Ön főállású kisadózó egyéni vállalkozóként biztosított, így csecsemőgondozási díj ellátásra való jogosultság feltételei fennállnak. A pénzbeli ellátásra való jogosultság alapján a 2016. augusztus 31. napjától szóló csecsemőgondozási díj iránti kérelmének teljes mértékben helyt adunk.

Tekintettel arra, hogy az első fokú hatóság pénzbeli ellátás iránti kérelmét tévesen utasította el, a 2016. október 06. napján kelt, BP/0203/28097-1/2016 számú határozatát visszavonja, és ezzel egy időben intézkedik az ellátás időtartamának és naptári napi alapjának megállapításáról, továbbá a Nyilvántartásban szereplő adatok rendezéséről.

Határozatom az Ebtv. 74. §-ában, valamint a Ket. 71. § (1) bekezdésében, 72. § (1) bekezdésében, 73/A. § (1) bekezdés a) pontjában, 78. §-ában, 98. § (1)-(1a) bekezdésében és 99. § (1) bekezdésében foglaltakon alapul.” (ld. indokolás 11-18. bekezdés).¹³

2.4. A hatóság a 2016. október 25-én kelt, 2016. október 27-én kézbesített, BP/0203/28097-3/2016 ügyiratszámú határozatával „[...] ügyfél [...] nevű gyermeke jogán, a 2013. február 01. napjától fennálló főállású kisadózó egyéni vállalkozói jogviszonyából benyújtott csecsemőgondozási díj iránti kérelme ügyében pénzbeli ellátását 2016. augusztus 31. napjától 2017. február 14. napjáig bruttó 2.694,94 Ft naptári napi alap (100%) figyelembevételével, bruttó 1.886,46 Ft naptári napi összegben (70%)” megállapította (a határozatot, amelyen a Pénzbeli Ellátási Osztály 1. szerepel, a jogszabálysértő határozat visszavonásáról rendelkező határozatot aláíró osztályvezető írta alá; az ügyintéző nem a fellebbezéssel támadott határozat szerinti ügyintéző). A határozat indokolása tartalmazza, hogy: „A Bejelentett Személyek Jogviszonyadatai elnevezésű adatbázis szerint 2013. február 01. napjától főállású kisadózó egyéni vállalkozó, mely naptól havi 50 ezer forint tételes adót fizet.”

3. Konklúzióként az alábbiak hangsúlyozandók:

3.1. Elfogadhatatlan, hogy a fellebbezéssel támadott határozat nem tartalmazza, hogy a hatóság mi alapján jutott arra a téves következtetésre (álláspontra), hogy az ügyfél „mint nem főállású kisadózó” teljesíti fizetési kötelezettségét, az indokolásban bizonyíték nem szerepel, a hatóság a tényállást nem tisztázta, bizonyítási eljárást nem folytatott le, a Ket. 50. § (1) bekezdését és 72. § (1) bekezdés ea) alpontját is megsértette. Érthetetlen, hogy a határozatot aláíró osztályvezető sem veszi észre, hogy a határozat(-tervezet) nem tartalmaz

bizonyítékot. Véleményem szerint ez olyan súlyú jogszabálysértés, amely egyéb jogkövetkezményektől sem lehet mentes.

A hatóság – például a Ket. 50. § (3) bekezdése [„(3) A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.”] ellenére – a szóban forgó esetben sem elégedhetett volna meg a közhitelű nyilvántartással, mert egyrészt az – a hatóság által is elismerten – rendkívül hiányos volt, másrészt az ügyfél dokumentált nyilatkozatai ellentmondtak annak. Nyilvánvalóan a „nem azonosított foglalkoztatónál” fennálló biztosítási jogviszonyt bejelentő foglalkoztató kilétének a hatósági rendszerben való eltűnése nem a foglalkoztató és nem az ügyfél aktusának következménye, hanem a „rendszer” „működési zavara”: az ügyfél akkori foglalkoztatója a munkaviszony bejelentésénél nyilvánvalóan – a hatóság által látható módon – szerepeltette magát, a hatóság nyilvánvalóan érzekelte a személyét (a hivatkozott határozat szerint a hatóság azt is tudta, hogy az ügyfél „heti 41 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll”). A hatóságnak tehát tisztázni kellett volna a tényállást, bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatnia; a Ket. 51. § (2) bekezdés első mondata („Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet nyilatkoztatételre hívhatja fel.”), illetve a Ket. 52. § (1) bekezdése [„A hatóság a tényállás megállapítása céljából felhívhatja az ügyfelet az okirat vagy más irat bemutatására, vagy ezek beszerzése érdekében a 26. § (1) bekezdésének c) pontja alapján más szervet is megkereshet.”] alapján fel kellett volna hívnia az ügyfelet nyilatkoztatételre, illetve okirat bemutatására (vö. fellebbezésben foglaltak), vagy – a Ket. idézett alapelveivel összhangban – meg kellett volna keresnie az illetékes adóhatóságot.¹⁴

3.2. A hatóság az említettek szerint az iratbetekintési jogot is megsértette. Elfogadhatatlan – és súlyos „működési zavarra” („hatalmaskodásra”) utal –, hogy az ügyfélszolgálati ügyintéző eleve időpontkérésre kötelezi a jogosultat, mondván, hogy „ez hatóság” („az iratokat elő kell keresni”); ráadásul három további munkanap is eredménytelenül telt el, pedig a meghatalmazotti képviselő a kérelemre azt is ráírta, hogy „Sürgös!”, „fellebbezés miatt!”. Nyilvánvaló, hogy az ügy iratának tartalma befolyásolhatja a fellebbezés tartalmát (akár annak módosítására is vezethet), ez utóbbi pedig a fellebbezés elbírálásának tartalmát (következményét). Az ügyfélszolgálati ügyintéző ezt nem értette, de azt sem, hogy a hatóság határozata „hogyan lehetne jogszabálysértő”, „miért sértené a Ket.-et”, például a 72. § (1) bekezdés ea) alpontját, pedig sem a határozatot, sem a fellebbezést nem olvasta el, hanem ab ovo: „Hogyan lehetne a hatóság határozata jogszabálysértő?” Amikor a meghatalmazotti képviselő említette neki, hogy a határozat indokolása nem tartalmaz bizonyítékot, a reakciója az volt, hogy: „bele szokták írni”. Nos, ezúttal nem írták bele, és nem „bele szokni kell”, hanem bele kell írni. Kérdés, hogy a „bele szokták írni”, hány bele nem írást jelent.

3.3. A fentiek alapján meg lehet állapítani, hogy a hatóság a konkrét ügyben – a kifejtettek szerint – a Ket. és a Cstv. idézett alapvető rendelkezéseit is megsértette: az eljárási terhek jogsza-

¹³ Ld. Ket. 71. § (1) bekezdés: „A hatóság – az (5) és (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzést bocsát ki.”; a 72. § (1) bekezdés a határozat tartalmi elemeiről rendelkezik. A Ket. 102. § (5) bekezdése is rendelkezik a döntés fellebbezésben foglaltaknak megfelelő visszavonásáról; a 103. § (1) bekezdése pedig kimondja, hogy: „(1) Ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja.”

¹⁴ Ld. Ket. 26. § (1) bekezdés c) pont: „(1) Jogsegélyt akkor lehet kérni, ha [...] c) az ügy elbírálásához olyan adat vagy irat szükséges, amellyel más hatóság, egyéb állami, önkormányzati szerv vagy – ha törvény meghatározott ügyfajtában lehetővé teszi – egyéb szerv vagy személy rendelkezik.”

bálysértően nőttek (ld. fellebbezés, panasz, későbbi iratbetekintés), a hatóság az ügyet nem gyorsan és nem egyszerűen – hanem „*hatalmaskodóan*” – intézte (ld. tényállás tisztázásának elmaradása, későbbi iratbetekintés), az ügyfél jogainak érvényre juttatása nem a demokratikus jogállamtól elvárható módon és mértékben történt (ld. fellebbezés, későbbi iratbetekintés), a hatóság az eljárása során – az említettek szerint – nem tartotta meg a jogszabályok rendelkezéseit, megsértette a szakszerűség, az egyszerűség és az együttműködés követelményeit (ld. fellebbezés – különösen tényállás tisztázásának elmaradása, későbbi iratbetekintés), döntését nem valóságos tényállásra alapozta, nem tisztázta a tényállást, nem folytatott le bizonyítási eljárást, megsértette a tisztességes ügyintézéshez való jogot („*hatalmaskodott*” – késedelmeskedett), az iratbetekintési jogot, nem úgy szervezte meg az iratbetekintési jog érvényesülését biztosító tevékenységét, hogy az az ügyfélnek a legkevesebb költséget okozza (ld. kétszeri utazás); az által, hogy a hatóság nem tisztázta a tényállást, azt a követelményt is megsértette, amely szerint a tevékenységét úgy kell megszerveznie, hogy az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen (vö. az ügyfél jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell); a családi élettel összefüggő hatósági eljárás nem volt családbarát, nem volt egyszerű, nem volt a lehető legkisebb ügyintézési teherrel járó (ld.

tényállás tisztázásának elmaradása, későbbi iratbetekintés), ekként az eljárásban érintett kiskorú érdekeinek fokozott figyelembevételével történő eljárás követelménye is sérült.

3.4. Az ügyfélnek és a meghatalmazotti képviselőnek a fentiekkel összefüggésben kára és sérelme is keletkezett; ld. a fellebbezés elkészítésének és benyújtásának, valamint a panasz megírásának és az iratbetekintésnek az időtartama, az iratbetekintés végett *ismételten* el kellett menni a hatósághoz, ez *kétszeres* utazási költséggel járt (a fellebbezés személyes érkeztetése miatti utazási költség kevesebb, mint a postai költség), és az ügyfél későbbi időpontban tudta kiváltani a kedvezményes (kisgyerekes) utazási bérletet,¹⁵ mindemellett a hatóság által az ügyfélnek okozott idegeskedés is jelentős.

A hatóságnak a nem jogszabályszerű eljárással okozott kárt, sérelmet a polgári jog szabályai szerint meg kell térítenie, illetve sérelemdíjjal orvosolnia kell.

3.5. A hatóság kritika tárgyává tett gyakorlatát – mind a határozathozatal (vö. tényállás tisztázásának elmaradása, bizonyítékok meg nem jelölése), mind az iratbetekintés vonatkozásában, a kifejtettek értelmében – sürgősen felül kell vizsgálni, meg kell változtatni, mert az a közhitelű nyilvántartással kapcsolatos jogi szabályozás mellett sem fogadható el (súlyosan jogszabálysértő).

¹⁵ Ld. <http://www.bkk.hu/apps/docs/ertekeites/helyi-kedvezmenyek.pdf>